

[Rasmussen (Gylling).]

Produktionen enten blive mindre, eller ogsaa maa Udgifterne ved at fremstille de paa-gældende Produkter blive større. Man kan ikke afvise Bemærkningen om, at det ene er en Følge af det andet, og det er derfor værd at overtænke.

Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (Chr. A. Christiansen) siger, at der i Landbruget ikke er sket nogen Indskrænkning af Arbejdstiden i 26 Aar, og at det derfor ikke kan nytte at ville fortsætte ad Frivillighedens Vej, for det har jo ingen Virkning. Det synes jeg ikke man kan sige. Jeg sagde før, at Landbruget ikke er gaaet i Spidsen med Hensyn til Arbejdstidens Forkortelse — det er jeg klar over —, men vi har dog i nogen Grad fulgt med. Jeg kan erindre, at i disse 26 Aar er Arbejdstiden mindst blevet forkortet $1\frac{1}{2}$ —2 Timer daglig for Landbrugets Vedkommende. Døgnet har jo kun et begrænset Antal Timer, og formodentlig kan vi næppe naa dertil, at der bliver Mulighed for at gaa ret meget længere ned. Man maa erkende, at en Forkortelse af Arbejdstiden paa $1\frac{1}{2}$ —2 Timer daglig er ret kraftig. Jeg synes, det var rigtigt, at Arbejdstiden blev forkortet — den var absolut for lang; men at gaa til den anden Yderlighed, navnlig for et Erhverv som Landbruget, hvor der skal skiftes med Hensyn til, hvilket Arbejde der skal udføres Vinter og Sommer, vil ogsaa være forkert. En tolerant Arbejdsgiver er imidlertid meget vel klar over, at der skal tages Hensyn paa dette Omraade, og at der efter en anstrengende Tid er et skyldigt Hensyn at tage i visse Perioder, hvor der ikke behøves et saa effektivt Arbejde.

Forholdene er imidlertid i det store og hele langt bedre end tidligere. Det er ikke nær saa vanskeligt at komme overens om en Fridag, naar der ikke er saa travlt. En Gang var det et Særsyn at se en Medhjælper, der havde fri en Hverdag. Hvis det var Tilfældet, vakte det almindelig Opmærksomhed — saa maatte han enten være syg, eller hans Moder maatte være død. I Dag er det derimod ikke noget Særsyn, og det er ikke vanskeligt at faa fri en Dag eller to. Derfor vil Landbruget ogsaa stille sig velvilligt over for Ønsket om en Ferie paa 12 Dage. Det maa være en mærkelig Landbruger, der ikke vil give sine Medhjælpere Ferie — de kan sikkert godt faa baade 12 og 14 Dage.

Arbejds- og Socialministeren (Søren P. Larsen): Jeg skal paa Grund af det fremrykkede Tidspunkt ikke gøre mange Bemærkninger vedrørende det Lovforslag, der er til Drøftelse, og jeg skal fuldkommen af-

staa fra at berøre Emner, som det kunde være fristende at komme i Nærheden af, naar man drøfter Spørgsmaalet om Fastlæggelse af Arbejdstiden, Kontraktforhold, Boligforhold o. s. v., men holde mig alene til det, Lovforslaget tilsigter: Fastlæggelse af Arbejdstiden i Landbruget.

Saa vidt jeg ved, er der ikke ret mange Lande, som man kan sammenligne med for Øjeblikket, fordi Tilstandene jo er af en saadan Beskaffenhed, at det ikke er muligt at drage Sammenligning. Men hvis man f. Eks. tager et Land som Schweiz, hvor man har faaet en Overenskomst for hele Landet i December 1945, en Normal-Arbejds-kontrakt for Landbrugsarbejdere, der dog i denne Forbindelse ikke omfatter Daglejere, er denne ikke af en saadan Beskaffenhed, at den taler til Fordel for Yderpartiernes Standpunkt, for den fastlægger, at Normal-arbejdstiden ikke maa overskride 12 Timer daglig paa Hverdag, og at den om Søndagen skal begrænses mest muligt, samt at Medhjælpere har Krav paa en eller 2 halve Fridage om Maaneden.

Og vender vi os til Sverige, er Stillingen den, at der ikke er saa faa Undtagelser i de svenske Bestemmelser, idet det er fastlagt saaledes, at Arbejdstiden gennemsnitlig er 49 Timer om Ugen. Dette gælder for Jordbrug og Havebrug; men for Jordbruget er der den væsentlige Indskrænkning, at Loven kun kommer til Anvendelse for Arbejdere, der er beskæftiget i Bedrifter, der regelmæssigt beskæftiger 2 eller flere fremmede Arbejdere, Husassistenter fraeregnet.

Hvis vi skal have disse Bestemmelser gennemført her, vil de blive meget gennemhullede; en Masse Ejendomme vil komme til at ligge helt udenfor. Og for de større Ejendommers Vedkommende har Arbejdsforholdene automatisk medført, at man har maattet fire baade paa det ene og paa det andet Omraade gennem de Overenskomster, der er afsluttet.

Jeg har altid beundret Socialdemokratiets Evne til alle Dage at komme paa Bølgelængde med det, der er mest moderne. Men jeg synes, man har fjernet sig noget fra den Landarbejderkommissionsbetænkning, der blev afgivet i 1940, og hvis Nedsættelse jeg formoder — naar Aarstallet tages i Betragtning — ikke er uden Forbindelse med Socialdemokratiet, der vel formentlig ogsaa har haft en vis Repræsentation i denne Kommission. I den nævnte Betænkning har man udtalt sig for en Begrænsning af Arbejdstiden for Medhjælpere under 18 Aar, men hverken Flertallet